

İKİNCİ HARB-İ UMUMÎ (İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI)

3 Eylül 1939'da İngiltere ve Fransa'nın, Polonya'yı işgal eden Almanya'ya savaş ilân etmesiyle başladı. Almanya, İtalya ve Japonya'nın oluşturduğu Mihver Devletleri ile Fransa, İngiltere, ABD ve SSCB'nin oluşturduğu Müttefikler, dünyanın hemen her bölgesinde savaştı. II. Dünya Savaşı topyekün bir savaştı; yani savaşa giren bütün ülkelerin tüm kaynakları seferber edilmişti.

Savaşın sebepleri:

I. Dünya Savaşı'nın sonunda Almanya yenilmiş, ağır şartlar içeren Versay antlaşmasını imzalamak zorunda bırakılmıştı. Almanlar 1919'da imzalanan bu antlaşmanın haksız maddeler içerdiğini ve yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorlardı. 1920'lerde büyük ekonomik güçlüklerle karşı karşıya kalan Almanya'da 1933'te Adolf Hitler önderliğindeki Naziler iktidara geldi. Hitler, bir yandan Versay Antlaşmasının geçersiz sayılmasına çalışırken, öte yandan da silâhlı kuvvetlerini yeniden topladı.

1919'da barışı korumak ve uyuşmazlıkları çözümlenmek amacıyla kurulan Milletler Cemiyeti, bu görevleri yürütebilmek için gerekli olan yaptırım gücünden mahrumdu. ABD bu örgütün dışında kaldı. Nitekim bu uluslararası otorite boşluğu, başta 1931'de Japonya'nın protestolara aldırılmayarak Çin'in Mançurya bölgesini ele geçirmesiyle iyice açığa çıktı. 1935'te İtalyanlar, Etiyopya'yı işgal ettiler. Milletler Cemiyeti bu kez de etkin önlemler alamadı.

Bu zayıflıktan yararlanan İtalya ve Almanya, İspanya'daki iç savaşta cumhuriyetçi yönetime karşı faşist General Francisco Franco'nun saflarında savaşmak üzere asker gönderdi. Böylece yeni silâh ve uçaklarını da denediler.

Yeni toprak kazanımları ve dünya egemenliği için Almanya, İtalya ve Japonya, Berlin-Roma-Tokyo Mihveri diye adlandırılan bir ittifak kurdular. Bu yüzden bu ülkeler Mihver Devletleri adıyla anıldı.

1937'de Japonya, Çin'e karşı topyekün bir savaş başlattı. Bir yıl sonra Almanya, Avusturya'ya ardından da Polonya'ya saldırınca II. Dünya Savaşı başlamış oldu.

Savaşın Sona Ermesi:

Savaşın Avrupa ayağı Almanya'nın 8 Mayıs 1945'de teslim olmasıyla sona erdi. Uzakdoğu'da ise Japonya hâlâ savaşa devam ediyordu. 6 Ağustos 1945'de ABD Japonya'nın Hiroşima kentine ilk atom bombasını, 9 Ağustos 1945'te ise Nagasaki'ye ikinci atom bombasını attı. Nitekim Japonlar 10 Ağustos 1945'te teslim olmayı kabul etti ve savaş resmen sona erdi.

II. Dünya Savaşında askerlerin yanı sıra milyonlarca sivil insan hayatını kaybetti.

Savaş, arkasında yaklaşık 52 milyon ölü, yüz milyonlarca yaralı, sakat, acı ve gözyaşı bırakmış, kentleri moloz yığını hâline çevirmiştir.

Savaş Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre dışında bütün Avrupa'ya yayıldı. Bu savaşın sonuçlarından dünyanın pek az bölgesi kendisini kurtarabildi. Almanya'da Adolf Hitler'in diktatörlüğü, büyük can kayıpları ve büyük acılar pahasına yıkılabildi. Savaşın sonunda, SSCB ve bazı Doğu Avrupa ülkeleri yeni topraklar kazanırken, Japon ve İtalyan imparatorlukları yıkıldı.

Üstad Bediüzzaman, insanlığa zarar veren, dehşetli hasetlerin ve rekabetlerin çarpışması olarak tanımladığı II. Dünya Savaşından Anadolu'nun kurtulmasının sebebi olarak, tahkikî imanın vesilesi olan Risale-i Nur'un neşrini görür. II. Dünya Savaşı sırasında savaşı, ne sorduğunu, ne bildiğini, ne de merak ettiğini risalelerinde defalarca tekrarlayan Üstad Said Nursî, savaşın insanlık açısından sonuçlarını şöyle sıralar:

“II. Harb-i Umumînin sonunda nev-i beşerin dehşetli zulümleri ve tahribatları neticesindeki dehşetli meyusiyetleriyle dehşetli vicdan azaplarını ve dünya hayatının bütün bütün fânî ve muvakkat olması ve medeniyet fantezilerinin uyutucu ve aldatıcı olduğu umuma göründü.”